

Tot slot

Ja beste professor Winter. U hebt wel wat aangehaald met uw oproep aan Tom Poes om een list te verzinnen! Nu gaat Grumpy zich er ook nog mee bemoeien!

Maar Tom Poes laat me weten dat hij liever de wijde wereld intrekt en de discussie over het basisinkomen in goed vertrouwen aan mij over laat. Dus zal ik maar proberen wat dieper in te gaan op de argumenten van Grumpy Cat.

Hoog genoeg voor een onbekommerd bestaan

In zijn reactie twijfelt hij eraan of het basisinkomen een oplossing zou zijn voor het armoedeprobleem. En dat terwijl hij had kunnen lezen dat ik schreef “dat armoede er simpelweg mee kan worden uitgebannen, *als het UBI maar hoog genoeg is voor een onbekommerd bestaan*”. Als dat het geval is, dan hangt het voortbestaan van het armoedeprobleem niet af “van de vraag welke collectieve voorzieningen ervoor moeten worden afgeschaft en hoeveel onze lasten gaan stijgen.”

Als er al collectieve voorzieningen voor worden afgeschaft dan zal dat moeten gebeuren na zorgvuldige afweging of dat kan en is er geen sprake van “moeten”. En mochten de lasten stijgen, dan zal de hoogte van het UBI ook stijgen. Anders is het niet meer “*hoog genoeg voor een onbekommerd bestaan*”.

Het omgekeerde kan ook gebeuren. Als de vaste lasten gaan dalen, dan zou de hoogte van het UBI ook lager kunnen worden. Dat zou pleiten voor

- het afschaffen van de btw en de energiebelastingen e.d..
- De prijs van een ticket voor het openbaar vervoer kan omlaag, bijvoorbeeld door de prijs van het kaartje te baseren op de variabele kosten van de bus- of de treinreis.
- Het eigen risico in de gezondheidszorg zou van tafel moeten. Eigenlijk is een Nationaal Zorg Fonds, zoals door de SP wordt gepropageerd, een veel betere oplossing: het stelt niet concurrentie en winstbejag maar de gezondheid centraal.
- Woningen zullen betaalbaarder worden als de grond niet langer in particuliere handen blijft maar in eigendom zou komen van de gemeenten.

Simpelweg normbedragen en minimumloon verhogen?

Wat betreft de opmerking van Grumpy om i.p.v. een basisinkomen “gewoon de normbedragen van de sociale uitkeringen en het minimumloon te verhogen”: Daarmee los je niets op. Het inefficiënte, fraudegevoelige, onwerkbaar sociale stelsel maakt een rigoureuze aanpak noodzakelijk. Vraag dat maar aan oud-staatssecretaris Menno Snel!

Belastingontduiking en -ontwijking

Grumpy wijst erop dat extreem rijken naar hartenlust belasting kunnen ontduiken. Hij heeft gelijk:

- Het werkelijke inkomen van Heer Bommel is immens hoog, maar desondanks is het “op papier vrij laag”;
- Het fameuze Slot Bommelstein heeft hij ondergebracht in een stichting;
- Zijn luxe jacht heeft hij niet op zijn eigen naam staan, maar op die van zijn rederij;

aldus Grumpy, die goed thuis schijnt te zijn in de belastingperikelen van de grootverdiener.

Belastingambtenaren verlaten het zinkende schip

De belastingdienst gaat trouwens zelf ook niet vrijuit. Toen in 2016 het toeslagenstelsel uit de hand dreigde te lopen zag men daar de bui al hangen. De Belastingdienst heeft toen voor eigen gebruik een afvloeiingsregeling ontworpen waarmee haar ambtenaren met een gouden handdruk de dans konden ontspringen. Daar is toen ruimschoots gebruik van gemaakt. Zo konden ‘de ratten’ het zinkende schip tijdig verlaten. “Het grote geld” vaart daar wel bij. Maar als er een basisinkomen wordt ingevoerd wordt alles beter. Het belastingstelsel wordt dan veel simpeler zodat er niet langer mee gesjoemeld kan worden.

Criminaliteit uit noodzaak

Grumpy twijfelt eraan dat de criminaliteit sterk zal dalen als mensen van de overheid voldoende geld gaan krijgen om onbekommerd van te kunnen leven. Hij stelt dat daar geen enkel onderzoek op wijst. “Integendeel”, aldus Grumpy. Ik zou graag van hem horen waar ik de uitkomst van het onderzoek kan vinden dat wijst op het tegendeel.

Naar mijn mening behoeft het geen betoog dat financiële nood mensen dwingt tot criminaliteit. Thomas More (1478-1535) een van de belangrijkste politici, een groot humanist en buitengewoon geleerd, zo lees ik in Wikipedia, schreef in zijn boek “Utopia” dat de kern van alle kwaad het misbruik van privébezit van land is. Dat leidt tot uitbuiting van arme mensen door grootgrondbezitters en dat leidt weer tot toenemende criminaliteit. Uit een artikel over hem in “Mens en samenleving” citeer ik verder:

In een vergadering legde hij aan Engelse politici uit waarom het probleem van diefstal niet kon worden opgelost door hoge straffen. Hij zei dat de samenleving van mensen dieven maakt, en ze vervolgens straft omdat ze dief zijn. Zijn alternatieve manier om met diefstal om te gaan was om de algemene welvaart te verbeteren zodat de mensen niet meer gedwongen waren zich te keren tot diefstal. Mensen worden alleen dief uit noodzakelijkheid, niet vrijwillig.

Ik hoor u al zeggen: Maar ik ken ook gevallen van diefstal uit hebzucht. Ja, ik ken die gevallen in hogere kringen ook, maar los daarvan blijft overeind dat een UBI in de huidige welvaartsstaat een kwestie is van fatsoen. De overheid, die de belangen van de samenleving moet dienen, heeft er maar voor te zorgen dat mensen verzekerd zijn van een fatsoenlijk inkomen. Dat is een vorm van beschaving!

Het probleem van de studieschulden wil Grumpy oplossen door wederinvoering van een – nu wat hogere – basisbeurs. Ja, je kunt ook bij een discussie over de aanleg van een hogesnelheidslijn overwegen de trekschuit of paardentram weer van stal te halen. Ik zie daar weinig heil in.

Geinig vind ik zijn argument dat gestoeld is op “vrouwen die allang zijn uitgekeken op hun vent, maar die bij hem blijven om zijn geld”. Inderdaad, ook die zijn gebaat bij een basisinkomen!

En dan tenslotte de personeelstekorten bij de politie, in het onderwijs en in de verpleging, die opgelost kunnen worden met personeel dat vrijkomt als er in het sociaal domein minder werk te doen valt. Je moet daarbij kijken naar de krapte op de arbeidsmarkt die erdoor wordt verruimd. Het gaat om de beschikbaarheid van personeel Grumpy en dus niet om geld dat je maar één keer kunt uitgeven.

Ik hoop nu maar dat Tom Poes tevreden is over mijn exposé. En natuurlijk hoop ik ook dat ik Grumpy ermee heb kunnen overtuigen.

Dus professor, mag ik met u constateren: Een basisinkomen? Goed voor u!

Met vriendelijke groeten,
Joop Böhm